

Vitne: Sigurd Fredriksen.

P. Hansen

Det var rasjonerte varer som jeg stod ansvarlig for overfor rasjoneringsmyndighetene, og kunne fölgelig ikke selge noe til andre enn norske folk. Det ville jeg neppe heller ha gjort om det hadde vært anledning til det. Det ble ganske fort brakt på det rene at mitt firma ikke kunne gjøres ansvarlig for noen ting. Men til tross for det ble mitt firma holdt beslaglagt helt til ifjor, altså i 5 år, og det til og med over et år etter at jeg var kommet ut fra straffeanstalten. Jeg måtte bruke 2-3 advokater til hjelp för det lyktes meg å få frigitt firmaet.

Det viste seg når jeg fikk det frigitt at det var blitt mishandlet i den grad at det har i høy grad gått utover formuen. Kontorinventaret var spredt för alle vinder. Dels var det utlånt til private og dels til offentlige kontorer. Jeg har ikke fått noen leie för det. Statsadvokaten Holmbo hadde vært inne på kontoret og tatt en skrivemaskin som han har brukt i 4 år, såvidt jeg har brakt på det rene. Deretter har han gått til en skrivemaskinforhandler og solgt den för kr.100,-. Jeg har ikke fått oppgjör för den. Det har vært innrømmet, så den saken er klar. Det var ifjor jeg fikk hans innrømmelse för at maskinen var solgt, og jeg undersøkte også i vedkommende skrivemaskinfirma, som kunne dokumentere at maskinen var havnet der. Advokaten tok den i august 1945.

Harsen: Hadde De en enebolig i Tromsö?

Vitnet: Ja. Mitt pengeskap hadde Tromsö Politikammer bemektiget seg. Det har jeg nå fått tilbake igjen, men de nektet å betale leie för det. Erstatningsdirektoratets representant hadde tatt en del av mine kontormöbler.

Forsvareren: Hvem var det?

Vitnet: Det var den eneste som var i Erstatningsdirektoratets avdeling der öppe. Det var (Stang) Johan Stang. Han sa ganske tört i en rapport at en kontorstol var blitt brukket i stykker. Ikke noe oppgjör. Et kontorbord med 9 skuffer av disse vanlige kontorbord som kostet ca.kr.400,- og var kjøpt av meg i 1943, har han sendt oppgjör för til tilsynsmannen med kr.55,-.

Harsen: Hvor er Stang nå?

Vitnet: Han sitter visst i Erstatningsdirektoratet som leder för avdelingen för Troms og Finnmark.

Med hensyn til min privatbolig, så hang det slik sammen at jeg hadde evakuert min familie i begynnelsen av 1944, og tyskerne hadde overtatt huset, da det ble stående ledig. Straks tyskerne för sin vei, flýttet det fire familier inn i gården, rev ut vegger, satte inn vegger og regjerte i det hele tatt som om de eide huset selv. Tilsynsmannen lot disse folk betale den huseleie de selv ville. Av huset som var på 102 kvm. gulvflate i 2 etasjer har jeg hatt en nettoinntekt i 5 år på ca. kr.80,- pr.mnd. Da jeg fikk best frigitt, fikk jeg priskontrollen til å fastsette leien, og den ble fastsatt til kr. 242,- pr.måned. Det var altfor lite etter min mening, men bare på den posten at tilsynsmannen ikke har sørget för at jeg fikk den inntekt jeg skulle ha, har jeg tapt ca. kr.8000,-.

Harsen: De nevnte statsadvokat Holmboe. Er det han som har drevet entreprenörförretning i Barduföss?

Vitne: Sigurd Fredriksen.

Vitnet: Ja, i 1941 eller 42 var det adskillig snakk om det. Ikke bare vanlige entreprenører drev entreprenørforretning, men også sakførere og andre som fant seg beføyet til å tjene litt penger ekstra, og det var også endel snakk om at Holmbøe drev entreprenørforretning. Etter at han hadde vært statsadvokat i flere landaviktsaker et par år, sies det - jeg var ikke der oppe på det tidspunkt - at han rykket ut med en erklæring om at denne entreprenørvirksomhet var drevet på grunn av at et firma holdt på å gå over ende. Den skyldte det offentlige nok så mange penger, og som bestyrer av firmaet fortsatte han driften. Hvor lenge, kan jeg ikke uttale meg om, men det måtte jo stå på temmelig lenge, hvis den skatt firmaet skyldte skulle betales. Det var nevnt temmelig store beløp. I hvert fall mener jeg og alle andre der oppe at det var rettsstridig bistand til fienden.

Harsøm: Solgte denne Stang et hus for Dem der oppe?

Vitnet: Nei. Det var sakfører Falk som var Erstatningsdirektoratets faste representant i Troms. Det var nemlig slik at tyskerne anså det som var igjen etter 6. divisjon der oppe som lovlig krigsbytte og ville realisere det. I den anledning hadde jeg flere konferanser med tyskerne og bad dem innstille denslags ting. Jeg mente jo at når tyskerne for sin vei, skulle vi få vår forsvarsmakt igjen, og da ville det være bra å ha det lille som var av forsvarseffekter.

Falk solgte imidlertid en leiegård i Tromsø som tilhørte forsvarsvesenets fond. Det var et fond som ble opprettet ~~den gang~~ i 1905. Det var en del tromsøborgere som gav en leiegård til forsvaret som en slags reserve. Denne gård anså tyskerne, såvidt jeg fikk forklart den gang, som lovlig krigsbytte. Falk, som senere ble Erstatningsdirektoratets representant, solgte denne gården, og det sies at han innkasserte kr.7000,- i provisjon hos tyskerne for det.

Harsøm: Hvordan gikk det etter frigjøringen?

Vitnet: Han ble Erstatningsdirektoratets representant, og har naturligvis måttet tåle en del kritikk for det, men han var jo en av de som ikke skulle tas. Han som kjøpte huset ble dømt til å betale kr.100.000,- og tilbakelevering av huset.

Varebeholdningen i Sigurd Fredriksen A/S var den dato da firmaet ble beslaglagt, ikke særlig stor. Den var på noen få tusen kroner. Da boet ble frigitt, var beholdningen gått betydelig ned, særlig av rasjonerte varer som sukker, og etter hva firmaets bøyer viser, har jeg grunn til å tro at det har vært uvedkommende inne på lageret og forsynt seg etter at boet var blitt beslaglagt.

Aktor: Er noen blitt anklaget for tyveri i denne forbindelse?

Vitnet: Jeg er ikke kommet så langt enda. Jeg har drevet visse undersøkelser. Det vil komme når jeg har sett litt nærmere på det og gjennomgått bøkene grundig.

Vitne: Lagdommer Per Tönseth.

Harsem: De har hverken undertegnet dommen mot meg eller vært til stede ved ~~beholdningen~~ av dommen. Var De til stede ved forhandlingene? opplesningen

Vitnet: Ja.

Harsem: De var også med i lagretten mot brukseier Nilsen på Skotterud?

Vitnet: Jeg kan ikke si jeg har erindring om det.

Harsem: Han ble frifunnet for å ha bygget brakker som Hannevik (?) ble straffet for.
